

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ ﴾

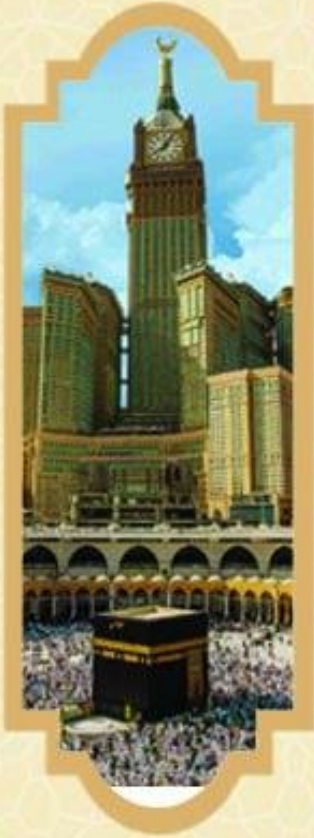
[البقرة: ۱۹۶]

چونیتی

عومره کر دن

به وینه

عدنان بارام کهلاری

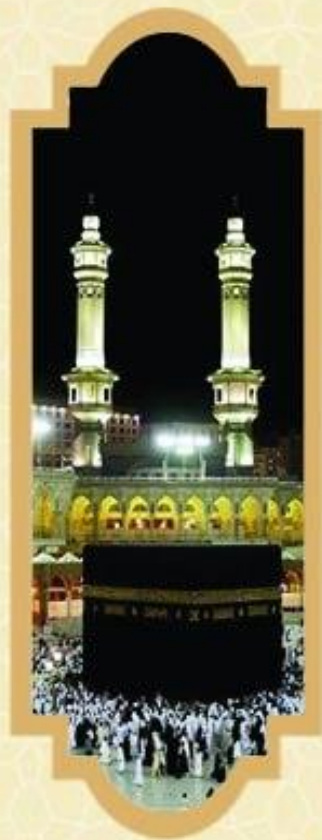
﴿الله﴾ په پیامبری خوا ﷺ فهرموویه تی :

((الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا ،

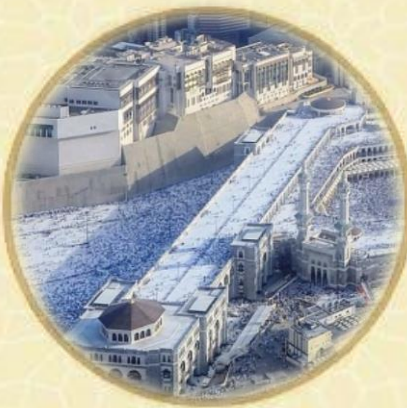
...)) (۱) ، واته : عومره بو عومره

که فارهت و هوکاری سرینه وهی تاوان و

گوناهمی نیوانیانه .

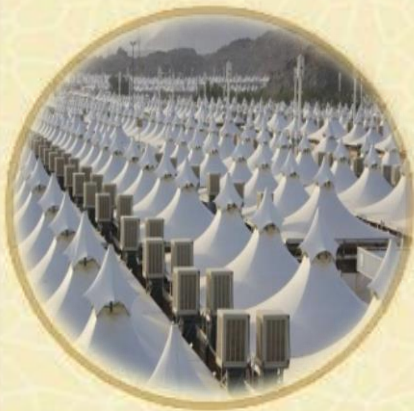
(۱) (رواه البخاري ، برقم : ۱۷۷۳ ، ومسلم ، برقم : ۴۳۷ - (۱۳۴۹)).

ﷻ وه فهرمووویهتی : ((تَابِعُوا بَيْنَ الْحَجِّ
 وَالْعُمْرَةِ ، فَإِنَّهُمَا يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَالذُّنُوبَ ، كَمَا
 يَنْفِي الْكَبِيرُ خَبَثَ الْحَدِيدِ ، وَالذَّهَبُ ، وَالْفِضَّةُ
 ، ...)) (۱) ، واته : حهج له دوا‌ی حهج ، و
 عومره له دوا‌ی عومره بگهن ، چونگه
 حهج و عومره تاوان و فهقیری لاده‌بهن ،
 سهروه‌گو چون تاگری گوره ژهنگ و
 پیسی ئاسن و زیر و زیو لاده‌بات .

(۱) صحیح وضعیف سنن الترمذی ، للألبانی ، برقم : ۸۱۰ .

﴿﴾ پە یامبەری خوا ﷺ فەر موویەتی : ((
 فَإِنَّ عُمْرَةَ فِي رَمَضَانَ تَقْضِي [أَيُّ : تَعْدُلُ]
 حَجَّةً أَوْ حَجَّةً مَعِي)) (١) ، وانە : بیگومان
 پاداشتی کردنی عومرہ یەک لہ رمہزاندہ
 ماوشیوہ و یە کسانە بە پاداشتی حەجیک
 لہ گەل مندە کراییت .

(١) (من رواية البخاري ، برقم : ١٨٦٣ ، ١٧٨٢) .

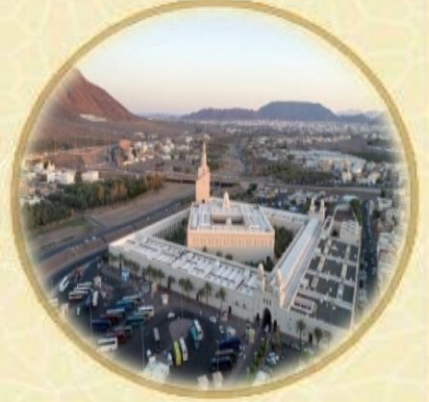

خۆت له مېقات دەشۆيت ، و لەشت
بوۆن خوۆش دەكەيت ، بەبى ئەوهى بوۆن
له پوۆشاكى ئىحرامەكەت بەهى - ئەم
لەشى خوۆ بوۆنخوۆشكردنە تەنھا بوۆ
پىاوانە و ئافرەتان ناگرېتەوه - ، و
دواتر دەستنويز دەشۆيت .

ﷻ ئەگەر میقاته‌که‌ت له (ذُو الْحَلِيفَةِ)
 بوو ، ئەوا ده‌توانیت دوو رکات نویژی
 سوننه‌تی تیدا بکه‌ی نه‌ک له‌به‌ر ئی‌حرام
 پۆشینت به‌لکو له‌به‌ر پیروزی
 شوینه‌که .

پوښاکي ئیدرام بو پیاوان دوو پارچه یه :

پارچه یه یه کم : بهشی خوارهوهی لهش

داده پوښیت - واته : له ناوکه وه بو

سه روی قاپه ره قه کان - ، و پی

ده ووتریت : (الإزَّارُ) .

پارچه یه دوو هم : بهشی سه ره وهی لهش

داده پوښیت تا کو ناوک ، و پی ده ووتریت

: (الرِّدَاءُ) .

ﷻ بۆ ئافرهتان : هەر پۆشاکیگە ،
بەمەرجیگ مەرجەکانی پۆشاکی شەری
ئیدا بیت .

ﷻ بەلام نایبێت ئافرهتان : رووپۆش - وانە :
پێچە - بەدن ، و دەسگێش لەدەست بکەن .

ﷻ بەلام دەتوانیبت روومەتی بە پارچە
قوماشیگ ، یان بە بەشیگی سەرپۆشهگە ،
یان عاباکە ی بیۆشیبت ، ئەمەش بۆچوونی
پێشەوايان (ابن باز والألباني) یە - بە رەحمت بن .

ﷻ نایبیت عومره چی له نینۆکی ، و مووی
 له شی - پرچ و سمیل و شوینه کانی تری -
 بیریت ، و دهیبت دوور بکهویتهوه له
 بهکارهینانی بۆن ، وه دوور بکهویتهوه له
 جووتبوون و هوکاره کانی ئه و کاره له گه
 هاوسه ره کهیدا ، وه نایبیت پیاوان جل و
 پووشاکی دووراو له بهر بگهن ، یان سه ربیان
 به گلاو یان جهمه دانی و هاوشیوه کانی
 داپپووشن ، وه نایبیت له کاتی ته و افدا ههردوو
 شانی داپپووشیبت ، ههروه که نایبیت له کاتی
 هاتووچوگردنی نیوان سهفا و مهروه دا شانی
 راستی ده ربخات .

ﷻ **وہ نایبت جگہ لہ روگنی حەجەر
ئەسوەد هیچ روگنیکی تر لہ روگنە گانی
کە عەبە ماچ بکریت .**

ده ستمینان و ته به رووک کردن به دیوار و په رده دهی که عبه ، و مه قامی (ابراهیم) هه لیه و دروست نیه ، موسولمان تووشی هاوه لبر یاردان ده بیت به هویانه وه .

﴿الله﴾ نیهت هیئان به دەم لەسەرەتای عومره ،
 یان لە گاتی ئەنجامدانی مەراسیمەکانی
 عومره - ئیدرام پۆشی بیت یان تەوافکردن
 یان هاتووچۆی نیوان صفا و مەرۆه -
 هەمووی نادروست و داھینراوه .

تیبینهک : کهسی عومرهچی
دهتوانیت : هیتفون ، وکهمه ربه ند ،
وچاویلکه ، وسعات ، و چهتر - له باران
بارین بیت یان له بهر گهرما - به کار
بهینیت وهیچی تیدا نیه .

وہ دهشتوانیت خوی بشوات و پووشاکی
ئیدرامه کەشی بگوریت .

ئەگەر سەفەرە کەت بە زەویەو بوو

ﷻ که گەشتیتە میقات ئەوا پاش
خۆشۆردن ، و پۆشینى پۆشاکی
ئیدرامە کەت لە میقات ، سوننەتە پاش
سواربوونی سەیارە کە روو لە قبیله
بکەیت ، و بلییت :

(الْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَ سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَ اللَّهُ أَكْبَرُ)

پاشان نیهتی عومرە کەت لە دڵدا دەبییت ، و
بە دەم تهلییه دەکەیت و دەلییت :

(لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ عُمْرَةَ) .

ئەگەر لە فرۆکەدا بووی

بەلام ئەگەر لە فرۆکەدا بووی : ئەوا پاش
 ئەوەی کە لە فرۆکەخانە کە یان لە ناو
 فرۆکە کە پۆشاکی ئیدرام دەپۆشیت - کە
 گەشتیتە سەر میقات - دەلییت :
 (الْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَ سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَ اللَّهُ أَكْبَرُ)
 پاشان نیەتی عومرە کەت لە دلدا دەبییت ، و
 بە دەم تەلپە دەکەیت و دەلییت :

(لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ عُمْرَةً) .

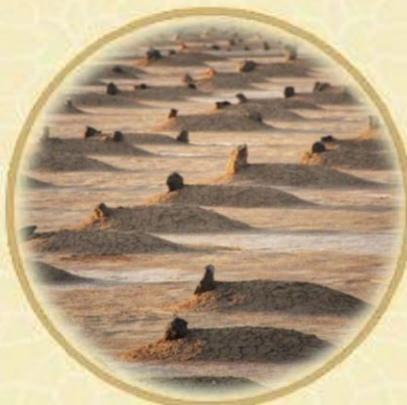
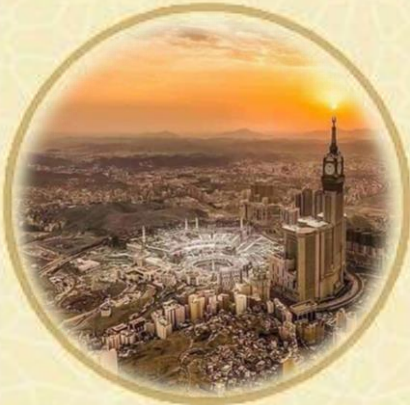

ﷻ ئەگەر عومره که بو که سیگی مردوو
 ئەنجام دەدرا ، ئەوا پیویستە لەگاتی
 دابەستی عومره که - واتە : لەگاتی
 تهلبیه کردندا - بو تریت : (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ عُمْرَةً
 عَنْ + [ناوی مردوو هه که]) .

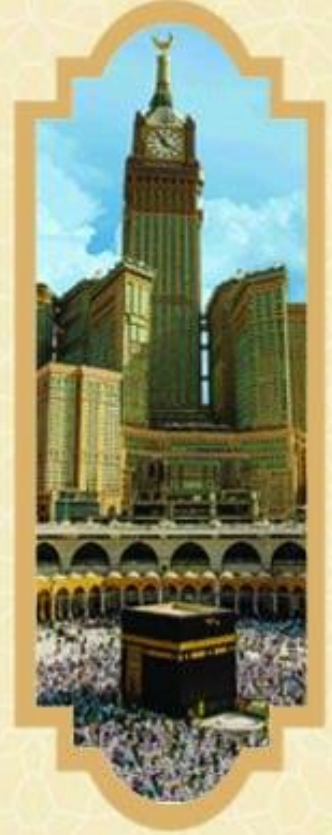

ﷻ پاشان - تا کو نزیک که عه به -
 ده بیته وه سوننه ته به ریوه ئەم زیکره
 بلییت : (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ ، لَبَّيْكَ لا شَرِيكَ
 لَكَ لَبَّيْكَ ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنَّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ ، لا
 شَرِيكَ لَكَ) .

لہ کاتی چوونہ ناو مزگہوتی
 (الْمَسْجِدُ الْحَرَامُ) ہوہ ، بہ پیی راست
 دہ چیتہ ژوورہوہ ، و پاشان دہ لیبت :
 (بِسْمِ اللّٰهِ ، وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِ اللّٰهِ ، اللّٰهُمَّ
 افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ) (۱) .

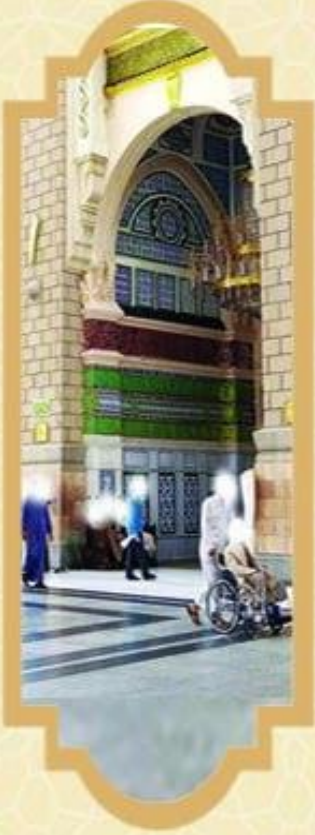

(۱) (صحیح وضعیف سنن ابن ماجہ ، للألبانی : ۷۷۱ ، ۷۷۲ ، ۷۷۳) .

ﷻ ٹہگہر کرا با چوونہ ناو مزگہوت
 لہ دہرگای سہلام (بَابُ السَّلَام) ؎وہ
 بیٲ کہ دہکہویٲہ دیوی صفا و
 مہروہوہ ، ٹہگہر نہ لہدہرگاگانی
 ترہوہ برؤ ژوورہوہ .

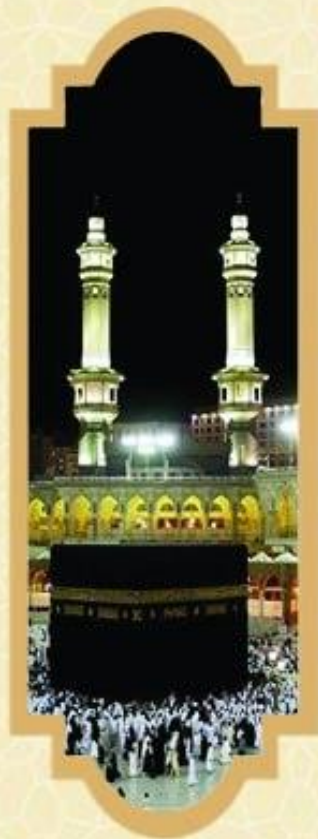

ﷻ پاشان دہبیّت دہستتویژ بشوویت ، و
 دہچیت بو لای کہعبہ ، و لہ ئاستی
 حہجر ئسود و لہ بہرامبہریہوہ
 دہلیبت : (بِسْمِ اللّٰهِ ، وَاللّٰهُ اَكْبَرُ) ، و لہ
 ئاستیہوہ دہست بہ تہوافکردن
 دہکہیت .

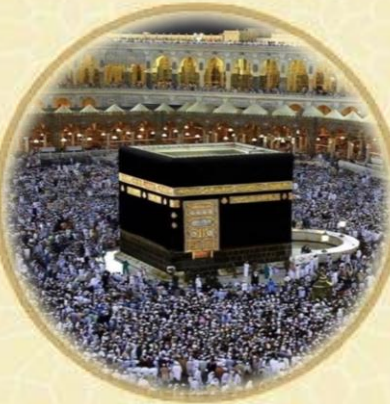
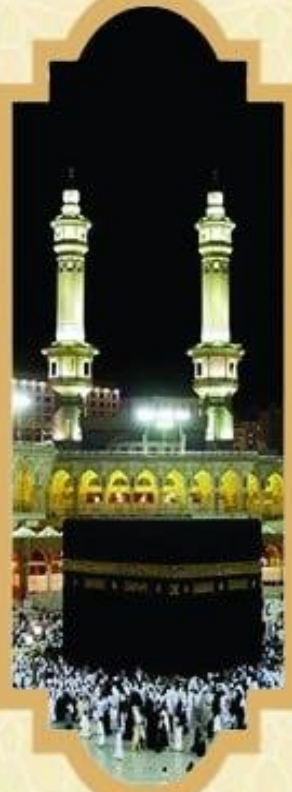

پیش دہستکردن بہ تہوافکردن ،
پیوان شانی راستیان دہردہخن ، کہ
پی دہوتریت (الاضطباع) .

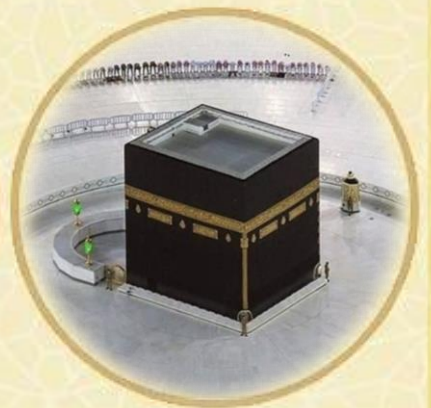
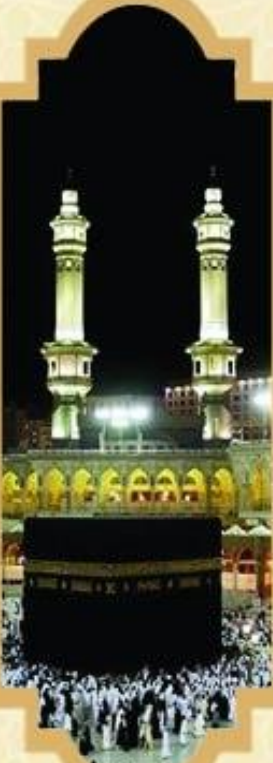
پاشان حہوت جار بہدہوری کہعہدا
 تہواف دہکہیت و دہسوریتہوہ ، ٹہگر
 کرا لہ سیی یہکہمدا ہہروہلہ (الرَّمْلُ)
 دہکہیت ، و لہ چوارہگہی گوتابیشی
 بہریگردنیکی ٹاسای تہواف دہکہیت .

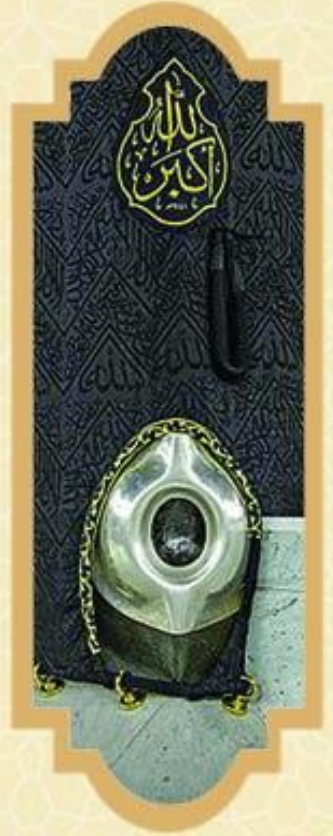
تہواف و سورانہوہ کہت لہ ئاستی
 حہجر ئسوسودہوہ دەست پیدہکہیت ،
 و مہر لہ ئاستی ئویشدا کوٹایی
 پیدہہینیت .

دروست نیہ لہ گاتی تہوافکردنتدا
 بہ ناو (حِجر) دا برویت ، چونکہ لہ
 بنوادا بہشیکہ لہ کہعبہی پیروژ ، و
 لیی جیاکراوہتہوہ .

۱۔ پاشان ھہولدهدہیت خۆت بہحہجر
 ئەسوەد بگہیہنیت ، و ئەگەر گرا ماچی
 بگہیت ، و سوژدەہی لەسەر ببەیت ،
 بەلام بەبێ ئەزیەتدانی موسلمانان .

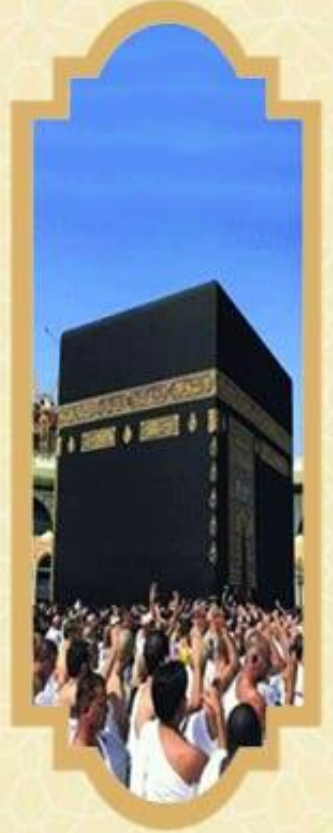

۲ - ئهگەر نهگرا و پيی نهگهشتی
 ئهوا تهنها دهستی پيوه بده ، و ماچی
 دهستت بگه ، وه نهگهی ئهزیهتی
 كهس بدهی .

۳ - ئەگەر ئەوہش نەگرا : تەنہا
 بەدەستەکانت لہ دوورہوہ ئامازہی
 بوۆ بکہ و (اللّٰهُ أَكْبَرُ) بکہ .

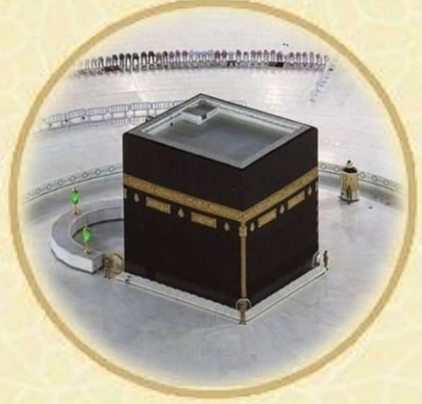
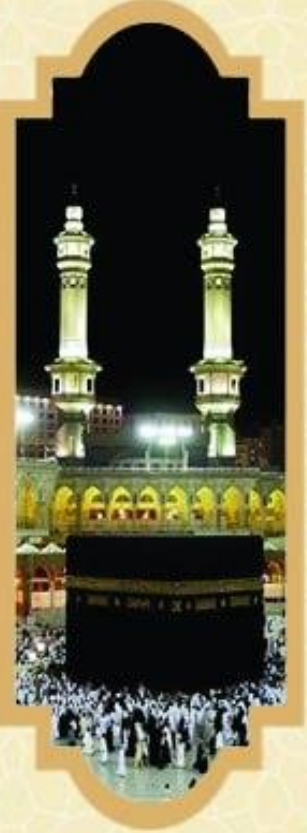
ﷻ لهگاتی تهوافکردندا ئهگهر گرا
 دهست له روکنی بهمانی دهدهیت ،
 بهبی ماچکردنی ئه و روکنه ، و
 ئهزیهتدانی موسلمانان له گاتی
 دهست پیوهدانیدا .

﴿﴾ لہ نیوان مہردوو روکنی یہمانی و
 روکنی حجہر ٹہسوہددا سوننہتہ ٹہم
 دوعا و پارانہوہیہ دووبارہ بکہیتہوہ کہ
 لہم ٹاہتہددا ماتووہ :

﴿﴾ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
 حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿﴾ [البقرة: ۲۰۱].

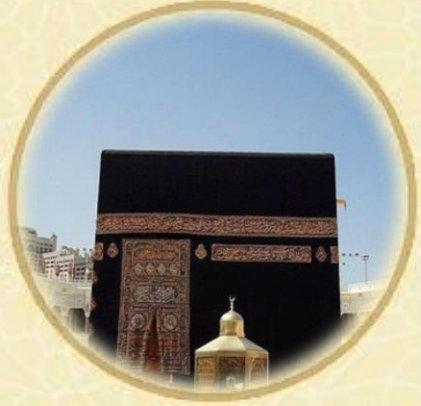
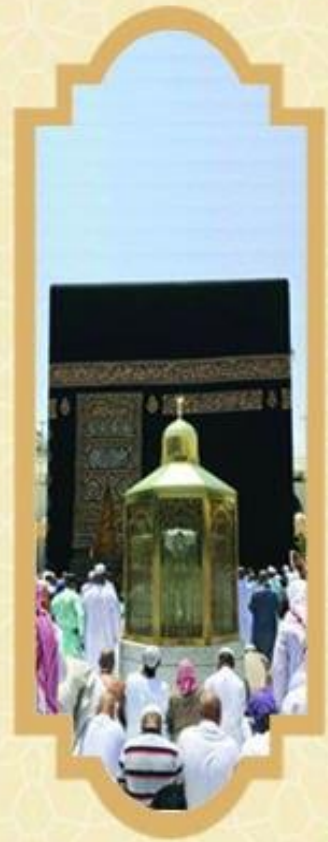
ﷻ سہوو تہوافیک کہ بہ حہجر
 تہسوددا تیپہر دہیت تہوانہی
 پیشوو دہکیت .

ﷻ وہ لہ گاتی تہوافہگاندا خہریگی
 زیگر و پارانہوہ و قورٹان خویندن
 دہیت .

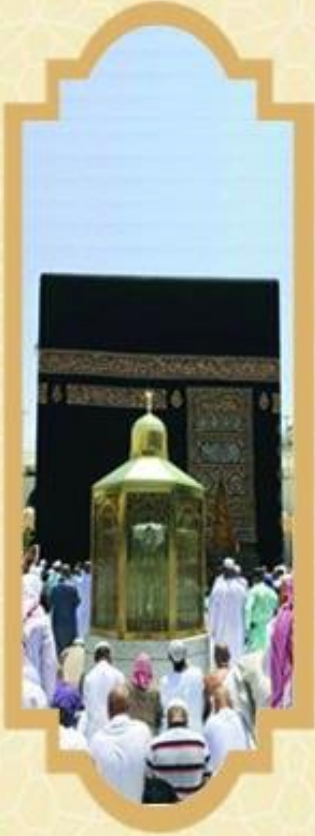
پاش تهواوکردنی تهواف دهچیت بۆ
 لای مهقامی (ابراهیم) و ئەم ئایهته
 دهخوینیت : ﴿ وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ
 مُصَلًّى ﴾ [البقرة: ۱۲۵] .

پاشان له ئاستی مقامهوه - به شیوهیهک مقام بخهره نیوان خوټ و کهعبهوه - دوو رکات نویژ دهکعبیت .

سوننهته سورتهی : ﴿الْكَافِرُونَ﴾ له رگاتی یهگم ، و سه-ورتهی : ﴿الإِخْلَاصُ﴾ له رگاتی دووهمدا بخوینیتتهوه .

سُورَةُ الْاِخْلَاصِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝۱ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝۲ لَمْ يَلِدْ
 وَلَمْ يُولَدْ ۝۳ وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۝۴

سُورَةُ الْكَافِرَاتِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝۱ لَا تَعْبُدُوا مَا تَعْبُدُونَ ۝۲
 وَلَا أَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا تَعْبُدُونَ ۝۳ وَلَا أَنَا عٰبِدُكُمْ ۝۴
 وَلَا أَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا تَعْبُدُونَ ۝۵ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝۶

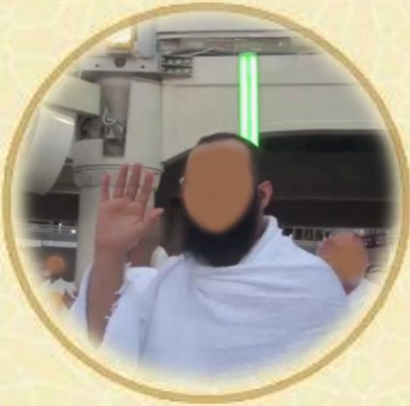
پاش ئەواوکردنی نوێزەگەت
 سوننەتە برۆیت بۆ لای ئاوی زەمزەم ، بۆ
 ئەوەی لیبی بخۆیتەووە ، و لیبیشی بگەیت
 بەسەر و ملی خۆتدا .

پاشان - ٽهگر ڪرا - بگهريزهوه
ٻو لاي حمجر ٽهسوهه و دهستي
پيوهدهه و هاچي بگه ، ٽهگر نه ٽهوه
تهنھا بهدهست ٽامارهي ٻو بگه ، و بلي
: (اللّٰهُ اَكْبَرُ) .

ﷻ پاشان دەرۆیت بو ھاتوچۆگردنی
نیوان صفا و مەرۋە .

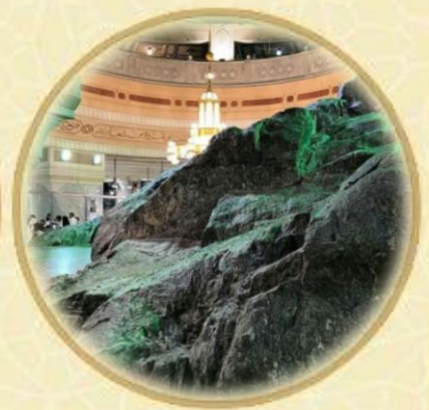

که نزیک بوویتهوه له کیوی صهفا ، و
ئهم ئایهته دهخوینیتهوه :

﴿ إِنَّ الصَّفاَ وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ
حَجَّ الْبَيْتِ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ
يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ
شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴾ [البقرة: ۱۵۸] .

وه پاشان دهلییت : (أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ) .

ﷻ پاشان دهچیتته سهر کیوی صفا و روو له
کهعبی پیروژ دهکهیت و سی جار : (لَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ) دهلیبت .

ﷻ سونتهتیشه سی جار : (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ،
وَخَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ الْحَمْدُ ،
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَخَدَهُ
، وَأَنْجَزَ وَعَدَهُ ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ
وَخَدَهُ) بلیبت ، و له نیوان ئهم سی جارهدا دوعا
و پارانهوه بکهیت .

پاشان له صفاوه داده بهزیت بو
مهروه ، به ریگردنیکی ئاسایی ، تاگو
دهگهپته ئاستی دوو نیشانه سهوز
گراوه که و له نیوانیاندا ههندیگ به
خیرایی دهرویت .

وه دواتر ریگردنه کهت ئاسایی
دهگهپته وه تاگو دهگهپته سهر
کیوی مهروه .

ﷻ پاشان كه له سهر كيوي مهره
جیگیر بووي روو ده كه یته كه عبه ی
پیروژ و ده پار یته وه ، وه همان زیگر
ده لیته وه كه له سهر صفا ده تووت ،
جگه له غایته كه .

له سی جار ووتنی : (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ،
وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ) .

و سی جار ووتنی : (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ،
وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ
الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ ، وَأَنْجَزَ وَعْدَهُ ، وَنَصَرَ
عَبْدَهُ ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ) ، و دعوا
کردن و پارانوهه له نیوانیاندا .

پاشان له مروهوه داده بزیتهوه
 به ره و صفا ، به ریگردنیکی
 ئاسایی تاگو دهگهیته ئاستی دوو
 نیشانه سهوزگراوه که و له نیوانیاندا
 مه ندیک به خیرایی دهرویت ، و دواتر
 ریگردنه که ت ئاسایی دهگهیتهوه تاگو
 دهگهیته سر کیوی صفا .

ﷻ له گاتی هاتوچۆگردنەگەت له
نیوان ئەم دوو گێوهدا خەریگی یاد و
زیگری خوای پەروەردگار و پارانەوه و
قورئان خویندن دەبییت .

ﷻ هەوت جار هاتوچۆ له نیوانیاندا
دەگەیت ، له صفاوه بۆ مەروە بەجاریگ
دەژمیاردییت ، و له مەروەشەوه بۆ صفا
بەجاریگ دەژمیاردییت .

بەگ و پارانەوه و قورئان خویندن

بەگ و پارانەوه و قورئان خویندن

ﷻ پاشان پیاوان پرچیان تهراش ده‌گهن ،
 بیان هه‌ه‌ووی کورت ده‌گهنه‌وه ،
 وه تهراشکردنه‌گه‌ش باشتیره .

ﷻ به‌لام ئافرەتان به ئه‌ندازه‌ی
 سه‌ر په‌زجه‌یه‌ک - ئه‌نموله‌یه‌ک - له
 دریزی هه‌موو پرچیان ده‌برن .

الله و شیوازه ههلهیهش بریتیه له
برینی ههندیگ کهم له پرچی سهر به
قاچی (مهقهص) لهچهند لاییهکی
سهر ، نهک له ههموو پرچی سهر و
به شهکانیهوه !!

بهم کرده وانەش له مه راسیبه گانی
 عومره ده بیته وه ، و به ته واوی هه لال
 ده بیته - واته : هه موو شتیکت بو
 هه لال ده بیته که له گاتی ئی حرام
 پووشیندا له سهرت قه ده غه کرابوو .

ﷻ پھیامبہری خوا ﷺ فہرموویہتی :

((مَنْ طَافَ بِالْبَيْتِ [سَبْعًا] ، وَصَلَّى

رَكَعَتَيْنِ ، كَانَ كَعَدْلِ رَقَبَةٍ)) ^(۱) ، واتہ :

سہر کہ سبک حوت جار بہدہوری

کہعبدا بسوریتہوہ ، و پاشان دوو

رکات نویژ بکات ، پاداشتی وہکو

نازادکردنی بہندہیہ کہ لہ پیئاو خواہی

پہروہردگاردا نازاد کراییت .

(۱) (صححه الألباني في الصحيحه : ۲۷۲۵) .

لاپه ره

پیرست و سهربابه تهگان

- ۲ ..... فەزل و چاکه‌ی عومره کردن
- ۴ ..... فەزلی عومره کردن له ره‌مه‌زاند
- ۵ ..... هەندیک کردار پیش ئیحرام پۆشی
- ۶ ..... کردنی دوو رکات نویژی له (دُو الْحَلِيفَةِ)
- ۷ ..... له‌به‌ر کردنی پۆشاک‌ی ئیحرام
- ۹ ..... قه‌ده‌غه‌کراوه‌گانی ئیحرام
- ۱۳ ..... له‌رێپێدراوه‌گانی ئیحرام پۆشی
- ۱۵ ..... ته‌لییه‌کردن و چوونه‌ناو ئیحرام
- ۱۸ ..... زیگری چوونه (المسجد الحرام)
- ۱۹ ..... چوونه‌ناو مزگه‌وت له‌ ده‌رگای سه‌لامه‌وه
- ۲۰ ..... ته‌واف (سورانه‌وه به‌ده‌وری که‌عه)
- ۳۰ ..... رۆشتن بو‌ لای مه‌قامی (ابراهیم)
- ۳۱ ..... کردنی دوو رکات نویژ
- ۳۲ ..... خواردنی زه‌مزهم ، و لی‌کردنی به‌سه‌ر خۆدا
- ۳۳ ..... گه‌رانه‌وه بو‌ لای جه‌ره‌ ئه‌سوه‌د
- ۳۴ ..... هاتوچۆ‌کردنی نیوان صه‌فا و مه‌روه
- ۴۲ ..... پرچ تاشین و کورته‌کردنه‌وی
- ۴۳ ..... شیوازیکی هه‌له‌ی کورته‌کردنه‌وه پرچ
- ۴۴ ..... ته‌واوبوونی عومره
- ۴۵ ..... چاکه‌ی ته‌واف‌کردن له‌ پاش عومره
- ۴۶ ..... پیرست و سهربابه‌ته‌گان

